

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Operator automatisch diamantbewerken

//////////////////////////////////////
BK-0399-3

1. Globaal

1.1 TITEL

Operator automatisch diamantbewerken

1.2 DEFINITIE

Snijdt en slijpt de diamant automatisch aan de hand van een strikt te volgen ruwplanning waarin de kwaliteit van de slijpvorm, grootte/gewicht, verhoudingen bepaald worden, teneinde het optimale rendement van de afgewerkte diamant, zoals vastgelegd in het plan, te bekomen.

1.3 EXTRA INFORMATIE

De operator automatisch diamantbewerken snijdt en slijpt de diamant via mechanische procedés. Het beroep van operator automatisch diamantbewerken is onderdeel van de beroepsfamilie diamant-, edelsteen- en edelmetaalbewerkers.

Aangezien een ruwe diamant over het algemeen dof en onregelmatig van vorm is, zijn er heel wat bewerkingen nodig voordat de steen voldoende schittert en de juiste vorm heeft om in een juweel gezet te worden. Aanvankelijk werd onder 'slijpen' het hele diamantbewerkingsproces verstaan maar in de loop van de 18de eeuw ontstonden er specialisaties binnen het vak. Elke fase van het bewerkingsproces veronderstelt specifieke specialistische vaardigheden.

Het bewerkingsproces start met het bestuderen van de steen. Er wordt nagegaan hoe de steen het beste geslepen kan worden met het oog op een maximale waarde. De ruwe vorm bepaalt welke wijze van bewerking het meest efficiënt is, d.w.z. hoe met zo weinig mogelijk materiaalverlies de hoogst haalbare zuiverheid en slijpvorm verkregen kan worden. In dit stadium wordt rekening gehouden met de vorm van de ruwe diamant en met de aanwezigheid van onzuiverheden.

Alvorens de diamant geslepen kan worden, wordt hij verdeeld (gezaagd) en gesneden. De laatste handeling is vervolgens het slijpen. De operator automatisch diamantbewerken bedient een machine

die de diamant slijpt via mechanische procedés.

Het slijpen van de ruwe kristallen transformeert het ruwe materiaal in schitterende edelstenen. De 'slijpvorm' van een diamant is de vorm waarin de ruwe diamant wordt geslepen voordat de diamant in een sieraad wordt verwerkt. Het is de kunst om een edelsteen een bepaalde vorm te geven waarbij zijn glans, kleur en schittering ontsloten worden. Het slijpen van diamanten is binnen de diamantbewerking als het ware een vak apart. De wijze waarop de diamant geslepen is en in het bijzonder de slijpvorm dragen in hoge mate bij aan de uiteindelijke waarde van de diamant, aangezien het slijpsel bepaalt hoe goed een edelsteen zijn kleur zal tonen. Diamanten staan bekend om hun vermogen om op bijzondere wijze met licht te spelen. De slijpvorm bepaalt hoe goed de facetten van een diamant omgaan met dat licht. Van de 4 C's die een diamant kenmerken ('carat', 'cut', 'clarity', 'colour') is de slijpvorm ('cut') de enige factor waar de mens invloed op kan hebben. Het slijpen van een diamant is essentieel voor zijn schoonheid en is een combinatie van vakmanschap en wetenschappelijke kennis. De juiste afmetingen en afwerking creëren interne reflecties die de schittering, de helderheid en het vuur van de steen maximaliseren. Groot vakmanschap is vereist om een steen zo te vormen dat zijn proporties, symmetrie en glans een uniek lichtspel opleveren. Het bereiken van de beste slijpvorm voor een diamant weerspiegelt zich in een steen van grote schoonheid en waarde.

De briljant -de 'ronde' diamant- is de bekendste en meest gegeerde slijpvorm voor diamanten. Diamanten die niet rond zijn geslepen worden 'fantasiegeslepen diamanten' genoemd ('fancy-shaped diamonds' of 'fancy-cut diamonds'). Hoewel veel fantasiegeslepen diamanten mooi kunnen schitteren, zijn hun lichtreflecterende eigenschappen beperkter dan bij de rondgeslepen diamant. Bekende fantasieslijpvormen zijn Princess, Emerald, Asscher, Marquise, Ovaal, Radiant, Peer, Hart, Cushion, Trillion, Hearts & Arrows, Banquette, Buddha, Roos, Royal 201 ...

Door de eeuwen heen heeft het slijpen van edelstenen tal van evoluties ondergaan. In de oudheid waren aanvankelijk vrijwel enkel cabochons beschikbaar. Gaandeweg gingen edelsteenslijpers echter steeds complexere slijpsels toepassen, waarbij ze zich lieten leiden door de natuurlijke facetten van de kristalstructuur van de edelsteen. De eerste van deze vormen was het verwijderen van de bovenkant van een kristal. In de laatste honderd jaar heeft technologische vooruitgang de ontwikkeling van enkele ingrijpende innovaties mogelijk gemaakt. Het EOS Fancy toestel laat toe om fantasieslijpvormen automatisch uit te voeren.

Het 'slijpsel' heeft niet enkel betrekking op de vorm van een diamant: het betreft tevens de slijptechnieken (oriëntatie van de facetten, afwerking en proporties) die zijn gebruikt bij het bewerken van de ruwe diamant. De kleur dient gelijkmatig en uniform te zijn. Verder spelen evenwicht, symmetrie en proporties een belangrijke rol bij het slijpen. Bij sommige fantasieslijpsels is de edelsteen bewust asymmetrisch geslepen. Edelstenen met een fantasieslijpvorm zijn ofwel variaties op bestaande slijpsels die de illusie scheppen van een grotere en perfectere edelsteen en met de vorm van het ruwe materiaal spelen, ofwel zijn het nieuwe vormen die door ontwikkelingen in de slijptechnologie mogelijk zijn gemaakt. Vervolgens moet de diamant uiteraard voldoende schitteren. Daarnaast moeten de overgangen tussen de facetten voldoende scherp zijn.

Zeer nauwkeurig en geconcentreerd werken is een absolute vereiste voor het beroep van operator automatisch diamantbewerken. De operator automatisch diamantbewerken beschikt over bijzonder fijne manipulatieve en motorische vaardigheden o.a. omwille van de beperkte afmetingen van de objecten waarmee hij werkt. Hij heeft oog voor detail, heeft een uitstekend zicht en bezit een sterk ruimtelijk inzicht. Daarnaast zijn betrouwbaarheid, discretie, goede computervaardigheden en behendigheid andere belangrijke kwaliteiten die vereist zijn om het beroep van operator

automatisch diamantbewerken uit te oefenen. De operator automatisch diamantbewerken werkt deontologisch correct, niet in het minst omwille van de grote waarde van de objecten waarmee hij werkt. Kennis van het Engels, Nederlands en Frans kan een meerwaarde zijn: de diamantsector is een multiculturele sector waarin moet samengewerkt worden met verschillende nationaliteiten en culturen. Verder heeft de operator automatisch diamantbewerken aandacht voor het werken in veilige omstandigheden. Hij is leergierig en bereid om steeds bij te leren met het oog op voortdurende verbetering. Hij kan zelfstandig werken en is resultaatgericht. Hij heeft kennis inzake screening en identificatie van undisclosed synthetische en kleur-verbeterde diamanten, iets waartegen de Antwerpse diamantsector beschermd dient te worden.

1.4 SECTOREN

- Steen- en glasindustrie (PC324 Diamantnijverheid en -handel)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

Fonds voor de diamantnijverheid

Mede-indieners

VDAB-Studiedienst

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent 2.0 Beroepscompetentieprofiel: Diamantbewerker

Relatie tot het referentiekader

‘Scant diamanten’ (BI-36403, CP-38741) en ‘Interpreteert de scangegevens van de diamant’ (BI-31322, CP-38741) werden als volgt geherformuleerd: ‘Bevestigt de ruwe diamant in de scanner van het WOS-toestel’ en ‘Gebruikt de software bij het bevestigen van de ruwe diamant in de scanner van het WOS-toestel’.

‘Technische gegevens interpreteren’ (SK-4669, CP-38741) werd als volgt geherformuleerd: ‘Volgt het verwerkingsproces op via interpretatie van parameters’.

‘Diamant snijden’ (SK-20043, CP-33563) werd als volgt geherformuleerd: ‘Snijdt de diamant’.

‘Plaatst de diamant volgens de berekening in de machine’ (BI-31321, CP-33563) werd als volgt geherformuleerd: ‘Bedient het Eos-toestel voor het rondslijden van diamant’, ‘Bedient het Eos-toestel voor het fantasieslijden van diamant’, ‘Start de machine op’ en ‘Bevestigt de ruwe verstelde diamant in de WOS-slijpautomaat’.

'Stelt machineonderdelen af en parameters in' (BI-13793, CP-33563) en 'Stelt parameters in' (BI-2145, CP-33603) werden als volgt geherformuleerd: 'Stelt de machine in volgens de berekening in functie van het optimale rendement van de afgewerkte diamant én volgens de gekozen vorm'.

'Snijdt de basisvorm in de diamant' (BI-36621, CP-33563) werd als volgt geherformuleerd: 'Bedient het Eos-toestel voor het rondslijden van diamant' en 'Bedient het Eos-toestel voor het fantasieslijden van diamant'.

'Diamant slijpen' (SK-180, CP-11589) en 'Slijpt facetten op de diamant' (BI-36521, CP-11589) werden als volgt geherformuleerd: 'Bedient automatische slijpparaatuur op basis van een computerplan', 'Start de WOS-slijpautomaat op volgens de opstartprocedure' en 'Start het slijpproces van de WOS-slijpautomaat volgens de planning'.

'Slijpt diamant volgens de ruwplanning' (BI-36405, CP-11589) werd als volgt geherformuleerd: 'Verifieert de planning van de ruwe diamant'.

'Controleert continu het slijpproces' (BI-36404, CP-11589) werd als volgt geherformuleerd: 'Volgt het raken van de diamant op de schijf' en 'Volgt de diamant positionering van de machine'.

'De werking van machines controleren' (SK-9028, CP-33603) werd als volgt geherformuleerd: 'Controleert de verwerkingmethode van de machine', 'Controleert de goede functie van de WOS-slijpautomaat volgens de kalibratieprocedure', 'Controleert de functionaliteit van de WOS-slijpautomaat', 'Volgt het raken van de diamant op de schijf' en 'Volgt de diamant positionering van de machine'.

'Voert materiaalanalyse uit' (BI-16009, CP-33621) werd als volgt geherformuleerd: 'Interpreteert de kwaliteitsbepaling van de geslepen diamant tijdens het slijpproces', 'Gebruikt een loep', 'Gebruikt een microscoop' en 'Bekijkt de natuurlijke eigenschappen elke diamant'.

'Analyseert de optimale opbrengst van een diamant' (BI-36481, CP-38763) en 'Onderzoekt verschillende mogelijkheden qua slijpvorm om de maximale waarde uit de ruwe diamant te halen' (BI-36482, CP-38763) werden als volgt geherformuleerd: 'Stelt de machine in volgens de berekening in functie van het optimale rendement van de afgewerkte diamant én volgens de gekozen vorm'.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Werkt kwaliteitsvol.				
<ul style="list-style-type: none"> Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid. 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van kwaliteitsvoorschriften Basiskennis van kwaliteitsnormen Basiskennis van kwaliteitsbeleid
<ul style="list-style-type: none"> Werkt met oog voor detail. 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Werkt conform de kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen.	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van kwaliteitszorg • Kennis van het productieproces • Grondige kennis van meetmethoden en -instrumenten • Grondige kennis van controlemethoden en -instrumenten • Grondige kennis van beoordelingscriteria • Grondige kennis van toleranties • Grondige kennis van kritische controlepunten • Grondige kennis van staalnames • Grondige kennis van procedures voor productcontrole • Grondige kennis van procedures voor kwaliteitscontrole • Grondige kennis van kwaliteitsanalyse • Grondige kennis van kwaliteitsverbetering
• Instrueert medewerkers in het werken volgens kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen.	✓			
• Ziet er op toe dat kwaliteitsvoorschriften worden nageleefd.	✓			
• Past kwaliteitsnormen toe.	✓			
• Instrueert medewerkers in het werken volgens kwaliteitsnormen.	✓			
• Ziet er op toe dat kwaliteitsnormen worden nageleefd.	✓			
• Gebruikt meetinstrumenten.	✓			
• Gebruikt controle-instrumenten.	✓			
• Evalueert de eigen werkzaamheden en stuurt indien nodig bij.	✓			
• Evalueert de werkzaamheden van anderen en stuurt indien nodig bij.	✓			
• Evalueert de kwaliteit van geleverde diensten en stuurt indien nodig bij.	✓			
• Evalueert de kwaliteit van producten en stuurt indien nodig bij.	✓			
• Spoort afwijkingen i.v.m. kwaliteit op.	✓			
• Neemt maatregelen bij kwaliteitsafwijkingen.	✓			
• Meldt afwijkingen i.v.m. kwaliteit.	✓			
• Neemt actie bij producten die niet voldoen aan de voorschriften.	✓			
• Respekteert kwaliteitsprocedures.	✓			
• Voert kwaliteitscontroles uit.	✓			
• Neemt en labelt representatieve stalen.	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Volgt continu data op via beeldschermen. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Analyseert de resultaten van kwaliteitscontroles. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Vergelijkt resultaten van kwaliteitscontroles met kwaliteitsnormen. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat na wat de oorzaak is van een kwaliteitsafwijking. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Formuleert verbetervoorstellen i.v.m. kwaliteit. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseert kwaliteitsvoorschriften. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseert kwaliteitsprocedures. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseert kwaliteitsbeleid. 	✓			
2. Werkt in teamverband.				
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan de afspraken van het team. 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van communicatietechnieken • Basiskennis van sociaal en teamgericht handelen • Basiskennis van beroepsreglementering en plichtenleer • Kennis van informatiesystemen • Kennis van organisatiestructuur • Kennis van bedrijfscultuur • Kennis van bedrijfsgebonden werkafspraken • Grondige kennis van vakterminologie
<ul style="list-style-type: none"> • Past de eigen manier van werken aan om het team vooruit te helpen. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Respekteert het werk van anderen. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Geeft constructieve feedback en doet suggesties. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat constructief om met feedback. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Communiqueert effectief en efficiënt. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Wisselt informatie uit. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Past zich flexibel aan wijzigende omstandigheden aan. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt efficiënt samen. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Vraagt hulp of advies. 	✓			
3. Bouwt de eigen deskundigheid op.				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Raadpleegt vakspecifieke informatiebronnen.	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Grondige kennis van vakterminologie • Grondige kennis van vakspecifieke informatiebronnen • Grondige kennis van vakspecifieke ontwikkelingen • Grondige kennis van vakspecifieke technieken, materialen en materieel • Grondige kennis van vakspecifiek netwerk • Grondige kennis van vakspecifieke vormen (opleidingen, studiedagen, werkgroepen, colloquia...) • Grondige kennis van reflectietechnieken
• Beoordeelt vakspecifieke informatiebronnen.	✓			
• Bouwt een netwerk uit.	✓			
• Onderhoudt een netwerk.	✓			
• Past het geleerde toe in de praktijk.	✓			
• Wisselt deskundigheid uit.	✓			
• Gaat constructief om met feedback.	✓			
• Volgt ontwikkelingen in het vakgebied op.	✓			
• Evalueert de impact van ontwikkelingen in het vakgebied op de eigen deskundigheid.	✓			
• Evalueert het eigen handelen en stuurt bij.	✓			
• Vormt zich permanent (opleidingen, studiedagen, werkgroepen, colloquia...).	✓			
• Zoekt naar vormen die tegemoet komen aan de eigen leerbehoefte.	✓			
• Meldt de behoefte aan vorming.	✓			
4. Werkt duurzaam en milieubewust.				
• Werkt ecologisch.	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van ecologische (basis)principes • Basiskennis van ecologische producten • Basiskennis van ecosystemen • Basiskennis van milieuvoorschriften • Basiskennis van milieunormen • Basiskennis van milieuzorgsystemen • Basiskennis van afvalpreventie • Basiskennis van restproducten • Basiskennis van soorten afval • Basiskennis van richtlijnen voor het sorteren van afval
• Werkt conform milieuvoorschriften en -richtlijnen.	✓			
• Ziet er op toe dat milieuvoorschriften worden gerespecteerd.	✓			
• Houdt rekening met de mogelijke impact van werkzaamheden op het milieu.	✓			
• Neemt maatregelen in het kader van milieubewust werken.	✓			
• Beperkt afval en restproducten.	✓			
• Sorteert afval volgens richtlijnen.	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Verwijdert afval volgens richtlijnen. • Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen. • Stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens voorschriften. • Werkt duurzaam. • Werkt met oog voor duurzaam gebruik van materialen en energie. • Gebruikt energiestromen duurzaam. • Gebruikt materialen duurzaam. • Gebruikt water duurzaam. • Verwerkt restmateriaal. • Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen. • Werkt kostenbewust. • Gaat kostenbesparend om met materialen, arbeidsmiddelen en tijd. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van richtlijnen voor het verwijderen van afval • Basiskennis van voorschriften voor opslag van gevaarlijke en ontvlambare producten • Basiskennis van gevaarlijke en ontvlambare producten • Basiskennis van duurzame productiemethoden • Basiskennis van (basis)principes van duurzaamheid • Basiskennis van geoptimaliseerd verbruik van energie(stromen) • Basiskennis van geoptimaliseerd verbruik van materialen • Basiskennis van geoptimaliseerd verbruik van water • Basiskennis van restmateriaal • Basiskennis van recuperatie van water • Basiskennis van verwerking van restmateriaal • Basiskennis van energieprestatieregeling (EPB, EPC, ...) • Basiskennis van kostenbewustzijn • Basiskennis van richtlijnen om kostenbesparend te werken
5. Houdt gegevens bij over de werkzaamheden.				
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan (bedrijfsgebonden) richtlijnen. • Gebruikt taakgerichte software. • Registreert de werkzaamheden. • Rapporteert over de werkzaamheden. • Registreert gegevens over het productieproces. • Rapporteert over het productieproces. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van communicatietechnieken • Kennis van het productieproces • Kennis van registratietechnieken • Kennis van registratiesystemen • Kennis van rapporteringstechnieken • Kennis van projectmanagementtool • Kennis van taakgerichte software

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Registreert het gebruik van materialen. • Registreert het gebruik van grondstoffen. • Draagt werkzaamheden over. • Wisselt informatie uit (mondeling, schriftelijk). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ 			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van materialen • Kennis van grondstoffen • Kennis van voorraadbeheer • Kennis van (productie)planning • Kennis van het werkproces • Kennis van (bedrijfsgebonden) richtlijnen • Kennis van informatiestromen binnen de organisatie
6. Werkt met oog voor welzijn, veiligheid, orde en netheid.				
<ul style="list-style-type: none"> • Respekteert de codex welzijn op het werk. • Controleert de staat van de arbeidsmiddelen. • Draagt zorg voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen. • Meldt problemen i.v.m. welzijn op het werk. • Analyseert informatie i.v.m. welzijn op het werk. • Formuleert verbetervoorstellen i.v.m. welzijn op het werk. • Optimaliseert de werkomstandigheden i.v.m. welzijn op het werk. • Past preventieve maatregelen toe om welzijn op het werk te garanderen. • Werkt ergonomisch. • Meldt problemen i.v.m. veiligheid op het werk. • Analyseert informatie i.v.m. veiligheid op het werk. • Formuleert verbetervoorstellen i.v.m. veiligheid op het werk. • Optimaliseert de werkomstandigheden i.v.m. veiligheid op het werk. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ 			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van wetgeving "Welzijn op het werk" • Basiskennis van voorschriften en richtlijnen m.b.t. welzijn op het werk • Basiskennis van preventieve maatregelen om welzijn op het werk te garanderen • Basiskennis van ergonomische werkhouding • Basiskennis van procedures m.b.t. veiligheid op het werk • Basiskennis van preventieve maatregelen om veiligheid op het werk te garanderen • Basiskennis van veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen • Basiskennis van (veiligheids)pictogrammen • Basiskennis van procedure voor risicoanalyse • Basiskennis van voorschriften en richtlijnen m.b.t. orde en netheid • Basiskennis van de inrichting van de werkplek • Basiskennis van schoonmaakmaterieel en -middelen

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Past preventieve maatregelen toe om veiligheid op het werk te garanderen. 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van arbeidsmiddelen • Kennis van gebruik van arbeidsmiddelen
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt conform veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Instrueert medewerkers in het werken volgens veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt arbeidsmiddelen volgens de veiligheidsinstructies. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Past de veiligheidsprocedures toe. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt op een ordelijke en nette manier. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Ziet toe op orde en netheid. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Richt de werkplek in. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Bergt eigen arbeidsmiddelen op. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Draagt zorg voor arbeidsmiddelen. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Ruimt de werkplek op. 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt schoonmaakmaterieel en -middelen. 	✓			
7. Snijdt de diamant				
<ul style="list-style-type: none"> • Bedient het Eos-toestel voor het rondsnijden van diamant 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van werkpostorganisatie • Kennis van kwaliteitsnormen • Kennis van werking en bediening van de machines • Kennis van werkgereedschappen • Kennis van het lezen van technische tekeningen • Kennis van gemmologie • Kennis van tekentechnieken • Kennis van specifieke, hoogtechnologische soft- en hardware voor het bewerken van diamanten • Kennis van het interpreteren van
<ul style="list-style-type: none"> • Bedient het Eos-toestel voor het fantasesnijden van diamant 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Volgt de gangbare werkprocedure 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt de machine in volgens de berekening in functie van het optimale rendement van de afgewerkte diamant én volgens de gekozen vorm 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Voert een verwerkingstest uit 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Controleert de verwerkingsmethode van de machine 	✓			<ul style="list-style-type: none"> ruwplanning Kennis van diamantlaserzagen Kennis van diamantzaagtechnieken Kennis van het diamantverdeel- en zaagproces Kennis van de bediening van het Eos-toestel Grondige kennis slijpproces en slijptypes van diamanten
<ul style="list-style-type: none"> Start de machine op 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Volgt het verwerkingsproces op via interpretatie van parameters 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Vult het technisch dossier permanent aan 	✓			
8. Bedient automatische slijpparaatuur op basis van een computerplan				
<ul style="list-style-type: none"> Verifieert de planning van de ruwe diamant 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Kennis van kwaliteitsnormen Kennis van gemmologie Kennis van specifieke, hoogtechnologische soft- en hardware voor het bewerken van diamanten Kennis van slijpvormen volgens de kwalificatienormen Kennis van de planning van ruwe diamant op basis van de software-oplossing Kennis van het positioneren op een scan-dop en meten met een scanner Kennis van de specifieke soft- en hardware van de WOS-slijpautomaat Kennis van de bediening van de WOS-slijpautomaat Kennis van het verloop van het WOS-slijpsysteem Kennis van het procesverloop van WOS-slijpen Kennis om de eindafwerking van een diamant te beoordelen na het WOS-slijpen
<ul style="list-style-type: none"> Bevestigt de ruwe diamant in de scanner van het WOS-toestel 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Gebruikt de software bij het bevestigen van de ruwe diamant in de scanner van het WOS-toestel 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Start de WOS-slijpautomaat op volgens de opstartprocedure 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Controleert de goede functie van de WOS-slijpautomaat volgens de kalibratieprocedure 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Bevestigt de ruwe verstelde diamant in de WOS-slijpautomaat 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Start het slijpproces van de WOS-slijpautomaat volgens de planning 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Volgt het raken van de diamant op de schijf 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Volgt de diamant positionering van de machine 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Vervangt de vorige ruwe diamant 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Volgt de opvolgingsprocedure bij het vervangen van de vorige ruwe diamant 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Controleert de functionaliteit van de WOS-slijpautomaat 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> Volgt de procedure om de machine te stoppen 	✓			
9. Interpreteert de kwaliteitsbepaling van de geslepen diamant tijdens het slijpproces				
<ul style="list-style-type: none"> Gebruikt een loep 			✓	<ul style="list-style-type: none"> Kennis van kwaliteitsnormen Kennis van het lezen van technische tekeningen Kennis van gemmologie Kennis van tekentechnieken Kennis van de slijprichting van diamanten Kennis van specifieke, hoogtechnologische soft- en hardware voor het bewerken van diamanten Kennis van slijpvormen volgens de kwalificatienormen Kennis van het diamantverdeel- en zaagproces Grondige kennis slijpproces en slijptypes van diamanten
<ul style="list-style-type: none"> Gebruikt een microscoop 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> Bekijkt de natuurlijke eigenschappen elke diamant 	✓			
10. Geeft de technieken van het vak door				
<ul style="list-style-type: none"> Volgt de vaardigheden van de collega's op 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van rapporteringsmogelijkheden Kennis van kwaliteitsnormen Kennis van kantoorsoftware
<ul style="list-style-type: none"> Volgt ontwikkelingen in het vakgebied op 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Doet suggesties voor opleiding 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Geeft uitleg over de uitvoering van opdrachten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Geeft zelf het goede voorbeeld 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Bespreekt de uitvoering van de opdrachten met de collega's 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Stuurt bij indien nodig 		✓		

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van rapporteringsmogelijkheden
- Basiskennis van werkpostorganisatie
- Basiskennis van communicatietechnieken
- Basiskennis van sociaal en teamgericht handelen
- Basiskennis van beroepsreglementering en plichtenleer
- Basiskennis van wetgeving "Welzijn op het werk"
- Basiskennis van voorschriften en richtlijnen m.b.t. welzijn op het werk
- Basiskennis van preventieve maatregelen om welzijn op het werk te garanderen
- Basiskennis van ergonomische werkhouding
- Basiskennis van procedures m.b.t. veiligheid op het werk
- Basiskennis van preventieve maatregelen om veiligheid op het werk te garanderen
- Basiskennis van veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen
- Basiskennis van (veiligheids)pictogrammen
- Basiskennis van procedure voor risicoanalyse
- Basiskennis van voorschriften en richtlijnen m.b.t. orde en netheid
- Basiskennis van de inrichting van de werkplek
- Basiskennis van schoonmaakmaterieel en -middelen
- Basiskennis van ecologische (basis)principes
- Basiskennis van ecologische producten
- Basiskennis van ecosystemen
- Basiskennis van milieuvoorschriften
- Basiskennis van milieunormen
- Basiskennis van milieuzorgsystemen
- Basiskennis van afvalpreventie
- Basiskennis van restproducten
- Basiskennis van soorten afval
- Basiskennis van richtlijnen voor het sorteren van afval
- Basiskennis van richtlijnen voor het verwijderen van afval
- Basiskennis van voorschriften voor opslag van gevaarlijke en ontvlambare producten
- Basiskennis van gevaarlijke en ontvlambare producten
- Basiskennis van duurzame productiemethoden
- Basiskennis van (basis)principes van duurzaamheid
- Basiskennis van geoptimaliseerd verbruik van energie(stromen)
- Basiskennis van geoptimaliseerd verbruik van materialen
- Basiskennis van geoptimaliseerd verbruik van water
- Basiskennis van restmateriaal
- Basiskennis van recuperatie van water
- Basiskennis van verwerking van restmateriaal
- Basiskennis van energieprestatieregeling (EPB, EPC, ...)
- Basiskennis van kostenbewustzijn
- Basiskennis van richtlijnen om kostenbesparend te werken
- Basiskennis van kwaliteitsvoorschriften
- Basiskennis van kwaliteitsnormen
- Basiskennis van kwaliteitsbeleid
- Basiskennis van kwaliteitszorg

- Kennis van kwaliteitsnormen
- Kennis van werking en bediening van de machines

- Kennis van werkgereedschappen
- Kennis van het lezen van technische tekeningen
- Kennis van gemmologie
- Kennis van tekentechnieken
- Kennis van kantoorsoftware
- Kennis van de slijprichting van diamanten
- Kennis van specifieke, hoogtechnologische soft- en hardware voor het bewerken van diamanten
- Kennis van slijpvormen volgens de kwalificatienormen
- Kennis van het interpreteren van ruwplanning
- Kennis van diamantlaserzagen
- Kennis van diamantzaagtechnieken
- Kennis van het diamantverdeel- en zaagproces
- Kennis van de bediening van het Eos-toestel
- Kennis van de planning van ruwe diamant op basis van de software-oplossing
- Kennis van het positioneren op een scan-dop en meten met een scanner
- Kennis van de specifieke soft- en hardware van de WOS-slijpautomaat
- Kennis van de bediening van de WOS-slijpautomaat
- Kennis van het verloop van het WOS-slijpsysteem
- Kennis van het procesverloop van WOS-slijpen
- Kennis om de eindafwerking van een diamant te beoordelen na het WOS-slijpen
- Kennis van informatiesystemen
- Kennis van organisatiestructuur
- Kennis van bedrijfscultuur
- Kennis van bedrijfsgebonden werkafspraken
- Kennis van arbeidsmiddelen
- Kennis van gebruik van arbeidsmiddelen
- Kennis van het productieproces
- Kennis van registratietechnieken
- Kennis van registratiesystemen
- Kennis van rapporteringstechnieken
- Kennis van projectmanagementtool
- Kennis van taakgerichte software
- Kennis van materialen
- Kennis van grondstoffen
- Kennis van voorraadbeheer
- Kennis van (productie)planning
- Kennis van het werkproces
- Kennis van (bedrijfsgebonden) richtlijnen
- Kennis van informatiestromen binnen de organisatie

- Grondige kennis slijpproces en slijptypes van diamanten
- Grondige kennis van vakterminologie
- Grondige kennis van meetmethoden en -instrumenten
- Grondige kennis van controlemethoden en -instrumenten
- Grondige kennis van beoordelingscriteria
- Grondige kennis van toleranties
- Grondige kennis van kritische controlepunten
- Grondige kennis van staalnames
- Grondige kennis van procedures voor productcontrole

- Grondige kennis van procedures voor kwaliteitscontrole
- Grondige kennis van kwaliteitsanalyse
- Grondige kennis van kwaliteitsverbetering
- Grondige kennis van vakspecifieke informatiebronnen
- Grondige kennis van vakspecifieke ontwikkelingen
- Grondige kennis van vakspecifieke technieken, materialen en materieel
- Grondige kennis van vakspecifiek netwerk
- Grondige kennis van vakspecifieke vormen (opleidingen, studiedagen, werkgroepen, colloquia...)
- Grondige kennis van reflectietechnieken

Cognitieve vaardigheden

- Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid.
- Werkt met oog voor detail.
- Werkt conform de kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen.
- Instrueert medewerkers in het werken volgens kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen.
- Ziet er op toe dat kwaliteitsvoorschriften worden nageleefd.
- Past kwaliteitsnormen toe.
- Instrueert medewerkers in het werken volgens kwaliteitsnormen.
- Ziet er op toe dat kwaliteitsnormen worden nageleefd.
- Gebruikt meetinstrumenten.
- Gebruikt controle-instrumenten.
- Evalueert de eigen werkzaamheden en stuurt indien nodig bij.
- Evalueert de werkzaamheden van anderen en stuurt indien nodig bij.
- Evalueert de kwaliteit van geleverde diensten en stuurt indien nodig bij.
- Evalueert de kwaliteit van producten en stuurt indien nodig bij.
- Spoort afwijkingen i.v.m. kwaliteit op.
- Neemt maatregelen bij kwaliteitsafwijkingen.
- Meldt afwijkingen i.v.m. kwaliteit.
- Neemt actie bij producten die niet voldoen aan de voorschriften.
- Respecteert kwaliteitsprocedures.
- Voert kwaliteitscontroles uit.
- Neemt en labelt representatieve stalen.
- Volgt continu data op via beeldschermen.
- Analyseert de resultaten van kwaliteitscontroles.
- Vergelijkt resultaten van kwaliteitscontroles met kwaliteitsnormen.
- Gaat na wat de oorzaak is van een kwaliteitsafwijking.
- Formuleert verbetervoorstellen i.v.m. kwaliteit.
- Optimaliseert kwaliteitsvoorschriften.
- Optimaliseert kwaliteitsprocedures.
- Optimaliseert kwaliteitsbeleid.
- Houdt zich aan de afspraken van het team.
- Past de eigen manier van werken aan om het team vooruit te helpen.
- Respecteert het werk van anderen.
- Geeft constructieve feedback en doet suggesties.
- Gaat constructief om met feedback.
- Communiceert effectief en efficiënt.
- Wisselt informatie uit.

- Past zich flexibel aan wijzigende omstandigheden aan.
- Werkt efficiënt samen.
- Vraagt hulp of advies.
- Raadpleegt vakspecifieke informatiebronnen.
- Beoordeelt vakspecifieke informatiebronnen.
- Bouwt een netwerk uit.
- Onderhoudt een netwerk.
- Past het geleerde toe in de praktijk.
- Wisselt deskundigheid uit.
- Gaat constructief om met feedback.
- Volgt ontwikkelingen in het vakgebied op.
- Evalueert de impact van ontwikkelingen in het vakgebied op de eigen deskundigheid.
- Evalueert het eigen handelen en stuurt bij.
- Vormt zich permanent (opleidingen, studiedagen, werkgroepen, colloquia...).
- Zoekt naar vormingen die tegemoet komen aan de eigen leerbehoefte.
- Meldt de behoefte aan vorming.
- Werkt ecologisch.
- Werkt conform milieuvoorschriften en -richtlijnen.
- Ziet er op toe dat milieuvoorschriften worden gerespecteerd.
- Houdt rekening met de mogelijke impact van werkzaamheden op het milieu.
- Neemt maatregelen in het kader van milieubewust werken.
- Beperkt afval en restproducten.
- Sorteert afval volgens richtlijnen.
- Verwijdert afval volgens richtlijnen.
- Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen.
- Stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens voorschriften.
- Werkt duurzaam.
- Werkt met oog voor duurzaam gebruik van materialen en energie.
- Gebruikt energiestromen duurzaam.
- Gebruikt materialen duurzaam.
- Gebruikt water duurzaam.
- Verwerkt restmateriaal.
- Werkt met oog voor de energieprestatie van gebouwen.
- Werkt kostenbewust.
- Gaat kostenbesparend om met materialen, arbeidsmiddelen en tijd.
- Houdt zich aan (bedrijfsgebonden) richtlijnen.
- Gebruikt taakgerichte software.
- Registreert de werkzaamheden.
- Rapporteert over de werkzaamheden.
- Registreert gegevens over het productieproces.
- Rapporteert over het productieproces.
- Registreert het gebruik van materialen.
- Registreert het gebruik van grondstoffen.
- Draagt werkzaamheden over.
- Wisselt informatie uit (mondeling, schriftelijk).
- Respecteert de codex welzijn op het werk.
- Controleert de staat van de arbeidsmiddelen.
- Draagt zorg voor het eigen welzijn en het welzijn van anderen.
- Meldt problemen i.v.m. welzijn op het werk.
- Analyseert informatie i.v.m. welzijn op het werk.

- Formuleert verbetervoorstellen i.v.m. welzijn op het werk.
- Optimaliseert de werkomstandigheden i.v.m. welzijn op het werk.
- Past preventieve maatregelen toe om welzijn op het werk te garanderen.
- Werkt ergonomisch.
- Meldt problemen i.v.m. veiligheid op het werk.
- Analyseert informatie i.v.m. veiligheid op het werk.
- Formuleert verbetervoorstellen i.v.m. veiligheid op het werk.
- Optimaliseert de werkomstandigheden i.v.m. veiligheid op het werk.
- Past preventieve maatregelen toe om veiligheid op het werk te garanderen.
- Werkt conform veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen.
- Instrueert medewerkers in het werken volgens veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen.
- Gebruikt arbeidsmiddelen volgens de veiligheidsinstructies.
- Past de veiligheidsprocedures toe.
- Werkt op een ordelijke en nette manier.
- Ziet toe op orde en netheid.
- Richt de werkplek in.
- Bergt eigen arbeidsmiddelen op.
- Draagt zorg voor arbeidsmiddelen.
- Ruimt de werkplek op.
- Gebruikt schoonmaakmaterieel en -middelen.
- Bedient het Eos-toestel voor het rondsnijden van diamant
- Bedient het Eos-toestel voor het fantasesnijden van diamant
- Volgt de gangbare werkprocedure
- Stelt de machine in volgens de berekening in functie van het optimale rendement van de afgewerkte diamant én volgens de gekozen vorm
- Voert een verwerkingstest uit
- Controleert de verwerkingsmethode van de machine
- Start de machine op
- Volgt het verwerkingsproces op via interpretatie van parameters
- Vult het technisch dossier permanent aan
- Verifieert de planning van de ruwe diamant
- Gebruikt de software bij het bevestigen van de ruwe diamant in de scanner van het WOS-toestel
- Start de WOS-slijpautomaat op volgens de opstartprocedure
- Controleert de goede functie van de WOS-slijpautomaat volgens de kalibratieprocedure
- Start het slijpproces van de WOS-slijpautomaat volgens de planning
- Volgt het raken van de diamant op de schijf
- Volgt de diamant positionering van de machine
- Volgt de opvolgingsprocedure bij het vervangen van de vorige ruwe diamant
- Controleert de functionaliteit van de WOS-slijpautomaat
- Volgt de procedure om de machine te stoppen
- Bekijkt de natuurlijke eigenschappen elke diamant
- Volgt de vaardigheden van de collega's op
- Volgt ontwikkelingen in het vakgebied op
- Doet suggesties voor opleiding
- Geeft uitleg over de uitvoering van opdrachten
- Geeft zelf het goede voorbeeld
- Bespreekt de uitvoering van de opdrachten met de collega's

Probleemoplossende vaardigheden

- Stuurt bij indien nodig

Motorische vaardigheden

- Bevestigt de ruwe diamant in de scanner van het WOS-toestel
- Bevestigt de ruwe verstelde diamant in de WOS-slijpautomaat
- Vervangt de vorige ruwe diamant
- Gebruikt een loep
- Gebruikt een microscoop

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt in een gespecialiseerde, technische context uitgeoefend. Omwille van de hoge waarde is de omgeving beveiligd.
- Het werk wordt uitgevoerd in een technische werkplaatsomgeving.
- Dit beroep wordt uitgeoefend in een diamantslijpatelier met een beperkt aantal collega's.
- Dit beroep wordt alleen of in teamverband uitgeoefend, al dan niet in een onderneming.
- Het beroep situeert zich in de diamantsector. De beroepsbeoefenaar moet zich steeds bewust zijn van de grote waarde van de objecten waarmee hij werkt.
- Het beroep wordt uitgeoefend in optimale omstandigheden: licht, ergonomie ...
- Het beroep wordt uitsluitend uitgeoefend in een dag-systeem.
- De werkcontext is gestructureerd met een belangrijke tijdsdruk en een permanent besef van de hoge kwaliteit van de handelingen.
- Het beroep houdt het geregeld in contact komen met leveranciers, deskundigen en klanten in waarbij de communicatie in diverse talen gebeurt.
- De beroepsbeoefenaar werkt met verschillende collega's in dezelfde ruimte.
- Het beroep wordt uitgeoefend in een licht lawaaijige omgeving.

Handelingscontext

- De beroepsbeoefenaar moet uiterst nauwkeurig te werk gaan.
- De beroepsbeoefenaar toont respect voor het vak, collega's en concurrenten en vertegenwoordigt het beroep.
- Het uitoefenen van het beroep veronderstelt onberispelijke moraliteit omwille van de grote waarde van de objecten waarmee de beroepsbeoefenaar werkt.
- De beroepsbeoefenaar handelt conform de deontologische code van het bedrijf.
- De beroepsbeoefenaar blijft steeds op de hoogte van vakspecifieke ontwikkelingen.
- De beroepsbeoefenaar geeft blijk van grote handigheid en beschikt over bijzonder fijne manipulatieve vaardigheden.
- Het werk impliceert het langdurig zitten in dezelfde positie.
- Het beroep vereist kwaliteitsvol handelen.
- De beroepsbeoefenaar gebruikt gereedschappen, materialen en apparatuur zorgvuldig en nauwkeurig.
- De beroepsbeoefenaar werkt betrouwbaar en discreet.

- Basiskennis van moderne vreemde talen kan een meerwaarde zijn: de diamantsector is een multiculturele sector waarin soms moet samengewerkt worden met verschillende nationaliteiten.
- De beroepsbeoefenaar heeft oog voor detail, heeft een goed zicht en bezit een sterk ruimtelijk inzicht.
- De beroepsbeoefenaar kan zelfstandig werken en is resultaatgericht.
- De beroepsbeoefenaar werkt met een zeer grote vorm van concentratie rond de uitvoeringsvereisten.
- De beroepsbeoefenaar houdt steeds rekening met de vooropgestelde planning.
- De beroepsbeoefenaar werkt met de nodige flexibiliteit.
- De beroepsbeoefenaar communiceert doelgericht.
- De beroepsbeoefenaar werkt met verschillende collega's in dezelfde ruimte.
- De beroepsbeoefenaar houdt rekening met veiligheidsvoorschriften.
- De beroepsbeoefenaar gaat economisch en ecologisch om met grondstoffen.
- De beroepsbeoefenaar is zich bewust van de grote impact van zijn handelingen.
- De beroepsbeoefenaar volgt de evolutie van het verwerkingsproces op.
- De beroepsbeoefenaar houdt steeds rekening met het optimale rendement van de afgewerkte diamant.
- De beroepsbeoefenaar voert permanent fijne motorische handelingen uit.
- De beroepsbeoefenaar voert het slijpproces uit volgens het bewerkingsplan.
- De werkcontext is gestructureerd met een belangrijke tijdsdruk en een permanent besef van de hoge kwaliteit van de afwerkingsgraad (symmetrie, verhoudingen en oppervlaktekwaliteit).
- Binnen dit beroep is een goede communicatie belangrijk o.a. voor het doorgeven van kennis aan collega's.
- Het handelen varieert naargelang de opdracht: de handelingen moeten worden afgestemd op de vraag van de opdrachtgever.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van het bewerkingsproces en de realisatie ervan.
- het bijsturen van collega's, indien nodig.
- het correct gebruik van gereedschappen, materialen en apparatuur.
- het accuraat werken.
- het deontologisch correct werken.

Is gebonden aan

- specifieke instructies.
- de productieplanning.
- de eigenschappen van de grondstoffen.
- de deontologische code van het bedrijf.
- een onberispelijke moraliteit.
- de regels m.b.t. betrouwbaarheid en discretie.
- de veiligheidsvoorschriften.
- vakspecifieke ontwikkelingen.
- de vooropgestelde kwaliteitsvereisten.

Doet beroep op

- de productieverantwoordelijke bij probleemsituaties waarin bijsturing van het bewerkingsproces vereist is.

Verantwoordelijkheid

- Werkt kwaliteitsvol.
- Werkt in teamverband.
- Bouwt de eigen deskundigheid op.
- Werkt duurzaam en milieubewust.
- Houdt gegevens bij over de werkzaamheden.
- Werkt met oog voor welzijn, veiligheid, orde en netheid.
- Snijdt de diamant
- Bedient automatische slijpparaatuur op basis van een computerplan
- Interpreteert de kwaliteitsbepaling van de geslepen diamant tijdens het slijpproces
- Geeft de technieken van het vak door

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Er zijn geen (wettelijke) attesten of voorwaarden vereist.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

De vergrijzing van de arbeiderspopulatie is een belangrijke uitdaging in de Belgische diamantsector. De gemiddelde leeftijd van de diamantarbeider is 47,57 jaar volgens de laatst beschikbare cijfers. Overeenkomstig het Statuut van VDAB zijn werkgevers met 20 werknemers of meer wettelijk verplicht om vacatures door te geven aan VDAB. De meeste diamantbedrijven zijn echter micro-ondernemingen en zoeken via hun eigen netwerk naar geschikte kandidaten. Er kan vermoed worden dat er op heden 80 à 90 diamantarbeiders tussen 59 en 65 jaar actief zijn in de Belgische diamantsector. Het gaat om 18 % van de totale populatie diamantarbeiders. De vergrijzing van de arbeiderspopulatie zal vanzelfsprekend een uitstroom met zich meebrengen. Door de leeftijds piramide is natuurlijke afvloeiing van oudere werknemers een feit. In de komende jaren kan verwacht worden dat er 90 diamantarbeiders uit de sector zullen uitstromen. Die uitstroom brengt een vervangingsvraag met zich mee, maar het SBD (Syndicaat der Belgische Diamantnijverheid) Onderwijsconvenantcomité meent dat deze vraag kleiner zal zijn dan de uitstroom. Een gedeelte van bovenvermelde 90 diamantarbeiders zal niet vervangen worden omwille van technologische vooruitgang en automatisatie in de diamantnijverheid. Bovendien zal een gedeelte van de jobs verdwijnen wegens gebrek aan werk omwille van economische factoren. Politieke instabiliteit, handelsoorlogen en de bankenproblematiek zorgen voor een aanzienlijke verslechtering van de

economische activiteit in de diamantsector. De meeste Antwerpse diamantfabrikanten werken als entrepreneur, wat wil zeggen dat zij in onderaanneming de ruwe diamantvoorraad van derden bewerken tot een geslepen product, dan wel geslepen goederen van derden verbeteren/herstellen, en zien het aantal opdrachten snel opdrogen. Voormelde economische factoren vertalen zich in België in een kleiner aanbod te bewerken diamant. De toevoer van goederen is daarnaast ook zeer volatiel (er wordt minder gewerkt op basis van lange termijncontracten met diamantproducenten, die een vorm van constante voorziening garanderen). Het SBD Onderwijsconvenantcomité schat dat deze economische factoren in de komende vijf jaren zullen leiden tot de inkrimping van het personeelsbestand en/of sluiting van bedrijven in de diamantnijverheid. Naar schatting zullen hierdoor een dertigtal vertrekkende werknemers niet vervangen worden. Omwille van de kostbaarheid van het product, zullen de meeste vacatures in de diamantbewerking een zekere ervaring vereisen. Het SBD Onderwijsconvenantcomité denkt aan een algemene opleiding diamantbewerking in het secundair onderwijs, waar o.a. enkele uren sorteren, keuren, gemmologie en nieuwe technieken deel zouden uitmaken van het leerprogramma.

(Bron: Convenant "samenwerking diamant stakeholders met betrekking tot de doorstroom naar de arbeidsmarkt" tussen de Stad Antwerpen, Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs, het Fonds voor de diamantnijverheid, de private stichting Antwerp World Diamond Centre, van 28 september 2020)

Hierna volgen enkele specifieke cijfers en een analyse inzake de tewerkstelling in de diamantnijverheid (PC 324) met voornamelijk bedrijven actief in de diamantbewerking (bron: Rijksverlofkas Diamant):

Grootte van de vestigingen in de diamantbewerking in 2021:

Micro (1 tem 9 arbeiders): 108

Klein (10 tem 49 arbeiders): 9

Middelgroot (50 tem 199 arbeiders): 0

Evolutie aantal tewerkgestelde arbeiders in de diamantbewerking van 2007 t.e.m. 2021:

Dienstjaar 2007 : 1276.

Dienstjaar 2008: 1146.

Dienstjaar 2009: 1031.

Dienstjaar 2010: 907.

Dienstjaar 2011: 867.

Dienstjaar 2012: 827.

Dienstjaar 2013: 798.

Dienstjaar 2014: 725.

Dienstjaar 2015: 682.

Dienstjaar 2016: 642.

Dienstjaar 2017: 616.

Dienstjaar 2018: 578.

Dienstjaar 2019: 520.

Dienstjaar 2020: 459

Dienstjaar 2021: 433.

Eind december 2023 waren er voor IQ1816 "Diamantbewerker" 54 werkzoekenden zonder werk op basis van maximaal 8 beroepsaspiraties (cijfers VDAB). Volgens leeftijd: 6 (-25 jaar), 42 (25-60 jaar), 6 (60 jaar). Volgens scholingsgraad: 13 (kortgeschoold), 25 (middengeschoold), 16 (hooggeschoold). Volgens regio: 36 (Antwerpen), 6 (Mechelen), 4 (Turnhout), 1 (Vilvoorde), 3 (Brugge), 1 (Gent), 1 (Sint-Niklaas-Dendermonde), 2 (Limburg-West). Volgens werkervaring: 10 (-6 maanden), 7 (6 maanden – 2 jaar), 37 (+2 jaar).

(Bron: Studiedienst VDAB)

Vacatures

Op basis van de gegevens die SBD ter beschikking heeft, is het aantal openstaande vacatures voor diamantbewerkers uiterst beperkt. Deze vacatures zijn niet gemeld bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Overeenkomstig het Statuut van VDAB zijn werkgevers met 20 werknemers of meer wettelijk verplicht om vacatures door te geven aan VDAB. De meeste diamantbedrijven zijn echter micro-ondernemingen en zoeken via hun eigen netwerk naar geschikte kandidaten. Het SBD Onderwijsconvenantcomité denkt dat er in de komende jaren naar schatting 30 nieuwe vacatures voor diamantbewerkers zullen komen. Het gaat dus om gemiddeld zes vacatures per jaar.

(Bron: Convenant "samenwerking diamant stakeholders met betrekking tot de doorstroom naar de arbeidsmarkt" tussen de Stad Antwerpen, Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs, het Fonds voor de diamantnijverheid, de private stichting Antwerp World Diamond Centre, van 28 september 2020)

Aantal vacatures voor IQ1816 "Diamantbewerker" (cijfers VDAB 2015-2023): 8 (2015), 36 (2016), 32 (2017), 36 (2018), 24 (2019), 13 (2020), 57 (2021), 59 (2022), 66 (2023). De regio's waarin de vacatures voor 2023 werden opgetekend (cijfers VDAB): 22 (Antwerpen), 1 (Brussels Hoofdstedelijk Gewest), 5 (Mechelen), 10 (Turnhout), 8 (Kortrijk-Roeselare), 20 (Oostende-Westhoek).

Aantal openstaande vacatures voor IQ1816 "Diamantbewerker" (cijfers VDAB 2015-2023): 6 (2015), 3 (2016), 7 (2017), 7 (2018), 3 (2019), 6 (2020), 12 (2021), 25 (2022), 14 (2023).

Aantal openstaande vacatures eind december 2023 IQ1816 "Diamantbewerker" (cijfers VDAB): 14. Diamantbewerker is geen knelpuntberoep in 2024.

(Bron: Studiedienst VDAB)

3.2 MAATSCHAPPELIJKE EN CULTURELE RELEVANTIE

Belang vanuit sociaal-cultureel perspectief

Antwerpen stond aan de wieg van de huidige diamantindustrie. De stad groeide uit tot het wereldcentrum voor diamant, waar kennis, innovatie en creativiteit samenkomen. Het diamantkwartier ligt in het hart van de stad. Op economisch vlak is de combinatie Antwerpen en diamanten een bloeiend gegeven. Er zijn 1.600 bedrijven actief, met meer dan 3.500 diamantairs die rechtstreeks ongeveer 6.000 medewerkers tewerkstellen. Daarnaast dienen ook het personeel van het transport, de beveiliging, boekhouders, certificatie-instellingen, etc. genoemd te worden. Alles opgeteld komt dat neer op ongeveer 30.000 mensen die actief zijn in de Antwerpse diamantsector. De hele Antwerpse diamantindustrie is goed voor zo'n 200 miljoen dollar per dag aan ruwe en geslepen diamant die de stad in- en uitgaat.

4. Samenhang

Diamantbewerker fantasievormen		
Diamantbewerker	Diamantsorteerder	Diamantkeurder
Operator automatische diamantbewerken		